

Protokół
z posiedzenia Zespołu problemowego ds. ubezpieczeń społecznych
Rady Dialogu Społecznego
z dnia 23 września 2021 r.

Miejsce posiedzenia:

Centrum Partnerstwa Społecznego „Dialog”, sala A, ul. Limanowskiego 23, Warszawa.

Przewodniczący:

Waldemar Lutkowski, Przewodniczący Zespołu problemowego ds. ubezpieczeń społecznych, Forum Związków Zawodowych.

W posiedzeniu wzięli udział członkowie Zespołu; Pan Stanisław Szwed, Sekretarz Stanu w Ministerstwie Rodziny i Polityki Społecznej; zaproszeni goście oraz eksperci.

Porządek obrad:

1. Wypracowanie stanowiska strony pracowników i strony pracodawców Zespołu w sprawie projektu ustawy o zmianie ustawy o emeryturach pomostowych oraz niektórych innych ustaw wraz z uzasadnieniem (*w załączeniu*).
2. Przedstawienie opracowania Departamentu Statystyki i Prognoz Aktuarialnych ZUS pt. *Emerytury nowosystemowe wypłacone w grudniu 2020 r. w wysokości niższej niż wysokość najniższej emerytury (tj. niższej niż 1 200,00 zł)* – (dyskusja).
3. Sprawy różne.

Waldemar Lutkowski, FZZ powitał wszystkich uczestników spotkania. Przedstawił proponowany porządek obrad posiedzenia.

Sebastian Koćwin, OPZZ zawnioskował o zamianę kolejności przedstawianych punktów.

Przyjęto propozycję zamiany kolejności omawiania punktów.

Ad. 2

Stanisław Szwed, MRiPS w kontekście tzw. emerytur groszowych zwrócił uwagę na rosnącą liczbę osób, które nie nabyły prawa do minimalnej emerytury. Przypomniał, że aby nabyć prawo do najniższej gwarantowanej emerytury kobieta musi mieć 20 lat stażu pracy, natomiast mężczyzna 25 lat stażu pracy. Poinformował, iż ze względu na zmianę systemu ubezpieczeń społecznych pojawił się problem wypłacania emerytur niższych niż wysokość najniższej emerytury. Odnosząc się do materiału przygotowanego przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych wskazał na wzrost o 40 000 osób pobierających groszowe emerytury w roku 2020. Powiedział o średniej wartości świadczenia – 800 zł. Zwrócił uwagę na konieczność uregulowania kwestii omawianych emerytur. Wyraził nadzieję na wypracowanie wspólnego rozwiązania z Zespołem ds. ubezpieczeń społecznych, a także współpracę w tej kwestii z całą Radą Dialogu Społecznego. Jednocześnie wyraził gotowość do przygotowania przez MRiPS projektu w przedmiotowym zakresie.

Krzysztof Malecki, FZZ nawiązując do materiału przygotowanego przez ZUS zapytał o powód uzyskiwania wyższych emerytur groszowych przez kobiety. Jako przypuszczalne uzasadnienie przedstawił kwestię kapitału początkowego, na który wpływ mają składki odprowadzane w czasie urlopu macierzyńskiego lub wychowawczego.

Waldemar Lutkowski, FZZ z uwagi na niską frekwencję uczestników posiedzenia zawnioskował o zwołanie w październiku posiedzenia Zespołu ds. ubezpieczeń społecznych dotyczącego emerytur nowosystemowych, a także projektu ustawy o zmianie ustawy o emeryturach pomostowych oraz niektórych innych ustaw, z udziałem przedstawicieli ZUS i PIP.

Stanisław Szwed, MRiPS zwrócił uwagę na potrzebę dyskusji w zakresie emerytur groszowych niepracujących matek oraz opiekunów osób niepełnosprawnych. Zwrócił się do partnerów społecznych z prośbą o przedstawienie opinii na temat ewentualnych zmian dotyczących emerytur groszowych.

Barbara Surdykowska, NSZZ „Solidarność” nawiązała do kwestii dyskusji na temat mechanizmu wypłaty i nabycia prawa do świadczenia lub szerzej, na temat uzyskania statusu emeryta. W tym kontekście odniosła się do ochrony zdrowia, uzyskania prawa do renty rodzinnej oraz ochrony praw nabytych.

Monika Fedorczyk, Konfederacja Lewiatan w odniesieniu do grupy matek wychowujących dzieci oraz opiekunów osób niepełnosprawnych zapytała o inne grupy, które mogłyby być objęte ewentualnymi rozwiązaniami w obszarze omawianych świadczeń.

Stanisław Szwed, MRiPS podkreślił potrzebę dyskusji na temat emerytur groszowych w szerokim kontekście.

Bogdan Grzybowski, OPZZ wyraził przekonanie o konieczności uregulowania kwestii emerytur groszowych. Powiedział o kosztach przygotowania decyzji oraz wysyłki decyzji, które mogą przewyższać kwotę świadczenia. Poddał pod rozwagę wprowadzenie okresu 5 lat zatrudnienia pozwalającego na uzyskanie prawa do emerytury. Jednocześnie zawnioskował o przedstawienie przez ZUS hipotetycznej wysokości emerytury po przepracowaniu 5, 10 lub 15 lat. Wskazał na swoje wstępne obliczenia, z których wynika, iż przy minimalnym wynagrodzeniu po okresie 5 lat zatrudnienia, emerytura wyniosłaby 250 zł. Podkreślił, że wprowadzony okres zatrudnienia powinien dotyczyć osób, które po wejściu przepisów w życie miałyby szansę na jego wypracowanie. Odnosząc się do osób posiadających decyzję emerytalną zaproponował jednorazową roczną wypłatę świadczenia. Zawnioskował o utrzymanie uprawnień emerytalnych dla osób otrzymujących groszową emeryturę. Zwrócił uwagę na uprawnienia związane z sumowaniem okresów ubezpieczenia w różnych państwach.

Barbara Surdykowska, NSZZ „Solidarność” zapytała o kierunek zmian dotyczących emerytur groszowych odnosząc się do modyfikacji technicznych. Wskazała na możliwość wypłaty najniższych świadczeń raz w roku przy zachowaniu statusu emeryta. Jako dobre rozwiązanie oceniła wprowadzenie minimalnego okresu zatrudnienia. Przedstawiła kwestię oskładkowania osób pracujących w oparciu o umowę zlecenie oraz osób opiekujących się osobami niepełnosprawnymi.

Krzysztof Malecki, FZZ mówiąc o ubezpieczeniowym charakterze systemu oraz trzynastej i czternastej emeryturze, odniósł się do braku proporcjonalnego rozkładu wypłacanych kwot. Podkreślił potrzebę dyskusji na temat uszczelnienia systemu oraz objęcia ubezpieczeniem osób, które nie są ubezpieczone. Nawiązał do kwestii zmiany definicji zatrudnienia.

Waldemar Lutkowski, FZZ podsumował wypowiedzi partnerów społecznych wskazując na potrzebę podjęcia prac w obszarze rozwiązań dotyczących emerytur groszowych. Poprosił o przesłanie do BRDS przez członków Zespołu propozycji oraz pytań dotyczących ewentualnych rozwiązań, które zostaną przekazane do MRiPS oraz ZUS. Zobowiązał się do

organizacji kolejnego spotkania, podczas którego omówione zostaną przedmiotowe wnioski i sugestie celem podjęcia decyzji o sposobie dalszego procedowania.

Barbara Surdykowska, NSZZ „Solidarność” nawiązała do problemu pełnego oskładkowania umów zlecenia oraz zbiegów tytułów do ubezpieczenia.

Krzysztof Malecki, FZZ zawnioskował o przedstawienie przez MRiPS możliwych rozwiązań w obszarze emerytur groszowych.

Waldemar Lutkowski, FZZ odniósł się do rozwiązań Polskiego Ładu dotyczących ubezpieczeń społecznych.

Stanisław Szwed, MRiPS poinformował o przygotowaniu projektu ustawy dotyczącego zbiegów tytułów do ubezpieczeń społecznych oraz oczekiwaniu na wpis do wykazu prac Rady Ministrów. Podkreślił, że przedmiotowy projekt jest również wpisany w Polski Ład. Zobowiązał się do przedstawienia na kolejnym posiedzeniu Zespołu propozycji MRiPS w zakresie zmian dotyczących emerytur groszowych. Jednocześnie podkreślił, że propozycja będzie dotyczyć kwestii technicznych. Nawiązując do ewentualnej szerszej nowelizacji zwrócił uwagę na konieczne do tego celu dodatkowe środki finansowe.

Sebastian Koćwin, OPZZ zapytał o prace nad projektem ustawy o zatrudnianiu cudzoziemców oraz projektem ustawy o wspieraniu zatrudnienia.

Stanisław Szwed, MRiPS wyraził nadzieję na procedowanie projektu ustawy o wspieraniu zatrudnienia, wskazując jednocześnie na trwające prace w zakresie decyzji dotyczącej jego ostatecznego kształtu. Jako kwestię do uregulowania wymienił ubezpieczenie zdrowotne osób bezrobotnych. Poinformował o zmianach dotyczących zatrudniania cudzoziemców, które znalazły się w projekcie ustawy przygotowanym przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji. W tym kontekście powiedział o wydłużeniu pozwolenia na pracę do 2 lat w ramach oświadczeń w Powiatowych Urzędach Pracy. Zwrócił uwagę na potrzebę wprowadzenia regulacji w obszarze pracy zdalnej oraz badania trzeźwości pracowników.

Barbara Surdykowska, NSZZ „Solidarność” odniosła się do implementacji dyrektywy dotyczącej godzenia życia osobistego i zawodowego, pytając o przewidywaną koncepcję rozwiązań w zakresie urlopu rodzicielskiego oraz dni na opiekę.

Stanisław Szwed, MRiPS poinformował o trwających w tym zakresie pracach.

Bogdan Grzybowski, OPZZ wskazując na Polski Ład powiedział o problemach w związku z zasadą „im dłużej pracujesz, tym wyższą będziesz mieć emeryturę” oraz wyższą progresją podatkową i planowanym podwyższeniem wymiaru składki zdrowotnej.

Waldemar Lutkowski, FZZ nawiązując do rozwiązań Polskiego Ładu powiadomił o piśmie przekazanym przez obywatela RP, które dotyczyło kwestii podatkowych będących dodatkowym obciążeniem dla emerytów. Podkreślił potrzebę dyskusji Zespołu w przedstawionym obszarze.

Członkowie Zespołu przekażą do BRDS propozycje oraz pytania dotyczących ewentualnych rozwiązań dotyczących emerytur groszowych, które zostaną przekazane do MRiPS oraz ZUS.

Ad. 1

Waldemar Lutkowski, FZZ poprosił członków Zespołu uczestniczących w spotkaniu o zadanie ewentualnych pytań na temat projektu ustawy o zmianie ustawy o emeryturach pomostowych oraz niektórych innych ustaw. Jednocześnie zaproponował omówienie kwestii wspólnego stanowiska strony społecznej podczas kolejnego posiedzenia Zespołu.

Bogdan Kubiak, NSZZ „Solidarność” poinformował o stanowisku strony pracowników przekazanym do pana Premiera Mateusza Morawieckiego oraz Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej zawierającym poparcie dla przedmiotowego projektu. Jednocześnie wyraził potrzebę dalszej dyskusji nad kwestią emerytur pomostowych.

Sebastian Koćwin, OPZZ poparł projektowane zmiany legislacyjne. Wyraził zastrzeżenie w stosunku do braku zapisów dotyczących świadczeń kompensacyjnych dla nauczycieli oraz części świadczeń górniczych.

Tadeusz Szewczyk, ZRP wyraził poparcie dla projektu ustawy o zmianie ustawy o emeryturach pomostowych oraz niektórych innych ustaw.

Cezary Gromadzki, MRiPS wyjaśnił, iż w przypadku nauczycielskich świadczeń kompensacyjnych nie występuje problem z kwalifikacją. Wskazał, że kwestia emerytur górniczych jest mniej powszechna. Jednocześnie wyraził otwartość na dyskusję w zakresie kwalifikowania pracy górniczej w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze.

Stanisław Szwed, MRiPS również wyraził otwartość do dyskusji na temat emerytur górniczych.

Sławomir Łukasiewicz, OPZZ Sławomir Łukasiewicz, OPZZ jako ważną problematykę do dalszych prac wymienił odejście od wygaszającego charakteru emerytur pomostowych. Równocześnie wskazał, iż jego zdaniem po raz pierwszy w historii funkcjonowania ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego jest możliwe zastosowanie hiper szybkiego trybu legislacyjnego zawartego w art. 2 pkt 3 tej ustawy, czyli zainicjowania przez Radę Dialogu Społecznego procesu legislacyjnego. Taki proces legislacyjny nie wymagałby żadnych konsultacji i szybko trafił do sejmu i senatu, a następnie uzyskałby podpis Prezydenta RP oraz został opublikowany Dzienniku Ustaw.

Ustalono, że po wpisaniu projektu ustawy o zmianie ustawy o emeryturach pomostowych oraz niektórych innych ustaw do wykazu prac legislacyjnych Rady Ministrów strona pracowników i strona pracodawców Zespołu podejmie prace w zakresie procedowania stanowiska w przedmiotowej sprawie.

Ad. 3

Sławomir Łukasiewicz, OPZZ poruszył problematykę związaną z konsultacjami społecznymi projektu ustawy o emeryturach stażowych.

Stanisław Szwed, MRiPS zaznaczył, że omawiany projekt jest projektem obywatelskim, jednocześnie informując o ewentualnym przekazaniu projektu do konsultacji przez Marszałek Elżbietę Witek.

Waldemar Lutkowski, FZZ podziękował uczestnikom spotkania i zakończył posiedzenie Zespołu ds. ubezpieczeń społecznych.

Waldemar Lutkowski

/-/

Przewodniczący Zespołu

*Sporządziła
Aleksandra Kowalczyk
Biuro Rady Dialogu Społecznego*